

10. een afschraping in het midden van den nagel, zoodat als het ware twee halve nagelplaten overblijven, tusschen welke het afgeschraapte deel een weeken zoom vormt;

20. een afschraping van de geheele nagelplaat.

De eerste behandelingswijze, die ook beschreven is, helaas weet ik niet meer waar, zag ik toegepast in den Achterhoek door een landbouwer, en dat op eigen initiatief. Geldermalsen, 17 October 1915.

F. M. G. DE FEIJFER.

II.

Het is nu 12 jaar geleden, dat ik zelf aan het euvel, *unguis incarnatus*, lijdende was. Ik werd toen te Delft ervoor behandeld door onzen toenmaligen huisdokter SCHELTEMA, thans rustend geneesheer te Scheveningen. Deze heeft mij toen al de methode aan de hand gedaan, welke prof. VAN LEERSUM beschrijft, en deelde mij mede, haar van een *ouden collega* te hebben gekregen. Zij is dus zeker niet nieuw.

In mijn ruim 6-jarige praktijk heb ik gelegenheid gehad, haar meermalen toe te passen en met goed gevolg. Het laatste geval, dat ik aldus behandelde, deed zich dit jaar voor. Een meisje van 17 jaar zocht mijn hulp voor *unguis incarnatus* aan beide groote teenen. In December 1914 was zij radicaal geopereerd daarvoor, tegelijk bij een acute appendicitis-operatie. Met het groeien der nieuwe nagels echter kwam hetzelfde euvel terug. Ik heb toen in Juni haar behandeld op de manier, die prof. VAN LEERSUM aangeeft ongeveer. Met een stukje glas maakte ik in de lengterichting van den teen midden op den nagel een eenigszins diepe groef van 1 mM. breedte, maar paste daarbij tevens de tamponade toe, die ook door prof. VAN LEERSUM wordt genoemd. Deze beide middelen samen geven een zeer bevredigenden uitslag, daar de randen van de nagelplaat, dank zij de groef midden op den nagel, dan door de tamponnetjes bij het loopen en staan op den voet de gelegenheid hebben naar boven te worden gedrukt.

Leiden, 17 October 1915.

J. G. VAN ES.

III.

Moeten wij nu inderdaad naar de Alfoeren gaan om te leeren, hoe men een *unguis incarnatus* bestrijden moet? Zoo'n reisje heeft wel veel aantrekkelijks, maar ik zou toch nog liever een uitstapje op geschiedkundig gebied doen.

Het zal wel 20 jaar geleden zijn, dat ik met den heel- en verloskundige KUNEMAN, den vader van den thans te Westervoort praktiseerenden collega, in consult kwam bij een lijder aan genoemd euvel.

„Van alles heb ik er aan gedaan”, zeide hij, „van het stukje theelood af, dat ik onder den nagelrand schoof, tot het *afschrapen van den nagel* inclus; maar wij komen er zoo niet”.

Een andere behandeling was daar noodig, zooals dit wel meer gaat, daar waar eenvoudige middelen niet helpen. Gewoonlijk helpt een eenvoudig middel bij een eenvoudige zaak.

Wijlen dr. KUNEMAN deelde mij de afschraapbehandeling als zóó gewoon mede, dat ik vermoed, dat het middel wel bij meer Nederlandsche artsen bekend zal zijn.

Ik vond het noodig, in dezen tijd van „nationalistisch streven” het voor de Nederlandsche eer tegen de Alfoeren te moeten opnemen.

Amsterdam, 18 October 1915.

J. VAN CAMPEN.

IV.

Ik heb naar aanleiding van mijn opstel over de behandeling van *unguis incarnatus* door een Alfoer, eenige brieven ontvangen, die mij leeren, dat het middel hier te lande niet geheel en al onbekend is.

Collega W. DE JONG, uit Leiden, liet mij weten, dat de methode jaren geleden door een te Haarlem gevestigd chirurgijn werd toegepast.

Collega B. BUIJS, uit Wanswerd a/d Streek (Fr.), schreef mij, dat prof. T. ZAAIJER in zijn anatomische lessen van 1895—1897, op grond van gelijksoortige overwegingen als door mij zijn uiteengezet, de bewerking met een vijl van den al te sterk gekromden nagel heeft aanbevolen.

En collega H. DE JAGER, uit Kollum, heeft mij zeer verplicht met de opmerking, dat volgens de *Münch. med. Wochenschr.* van 1890, n°. 24, dr. PÜRCKHAUER de methode ook heeft toegepast, met deze wijziging, dat het oppervlak van den nagel vooraf met een warme, 40 pCt. sterke oplossing van kaliloog week wordt gemaakt.

Ook van een leek, den heer TH. VAN RAVESTEIJN uit Leiden, ontving ik een schrijven, waarin deze zijn ingenomenheid met het middel kenbaar maakte.

Ik acht mij verplicht van deze brieven gewag te maken, en ik doe het met te meer genoegen, omdat zij mijn ervaring, welke, zooals ik reeds te kennen gaf, niet veel gewicht in de schaal kan leggen, bevestigen. Ik mag nu wel aannemen, dat er nog meer personen zullen zijn, die het middel kennen, maar dat het zòd algemeen bekend zou zijn, dat mijn mededeeling overbodig zou mogen worden beschouwd, geloof ik toch niet. De inlichtingen, die ik vooraf in chirurgische kringen heb ingewonnen, bewijzen het tegendeel. Dit wilde ik te mijner rechtvaardiging te berde brengen, opdat men niet zal kunnen zeggen, dat ik de zaak op het tapijt heb gebracht, zonder vooraf deskundigen te hebben geraadpleegd.

Amsterdam, 19 October 1915.

E. C. VAN LEERSUM.

DE ERFELIJKE VOORBESCHIKTHEID VOOR TUBERCULOSE.

I.

Vermoedelijk hebben alle zgn. erfelijke ziekten een uitlokkend moment noodig, dat de *voorbeshiktheid* gelegenheid geeft tot uiting te komen, de *ziekte* doet ontstaan (verbruikstheorie van EDINGER). Dat voorbeshiktheid en ziekte zoo dikwijls verward worden, heeft daarin zijn grond, dat de voor het optreden der ziekte noodige uitwendige factor physiologisch is en in de praktijk van het leven niet of zoo goed als niet is te ontgaan (bijv. de factor „loopen” in het ontstaan der spastische spinale paralyse); gelet op de omstandigheid, dat bij lijkopeningen in een zoo groot percentage der gevallen verschijnselen van besmetting door tuberkelbacillen kunnen worden gevonden, kan de meermalen gehoorde uitspraak, dat bijna niemand aan den inval door tuberkelbacillen ontkomt, wel voor juist worden gehouden.

Voor de zgn. erfelijke ziekten, wijzen de betreffende stamboomen er op, dat de voorbeshiktheid voor de ziekte zich in de kiembaan als een onafhankelijke, niet onverbreekbaar met het overige kiemplasma verbonden grootheid gedraagt. Naast individuen, die „ziek” worden, vinden wij in niet te kleine gezinnen zoo goed als altijd andere, die gezond blijven: het deel of de deelen, die samen de voorbeshiktheid vormen, „mendelen”.

Zeer weinig is ons bekend van de gedragingen van disposities, welke — zooals een eventueel aanwezige voor de tuberculose — een *levend* uitwendig agens behoeven om tot uiting te komen. Het weinige, dat wij weten, is wel belangwekkend en daarom wil ik er hier iets van vermelden.

Door BIFFEN uit Oxford werden tarwesoorten, die onvatbaar waren voor de gele roest (veroorzaakt door de schimmel *puccinia glumarum*), gekruist met andere, welke voor besmetting vatbaar bleken. Uit de betreffende proeven, door NILSSON-EHLE met hetzelfde gevolg herhaald, bleek, dat de vatbaarheid voor de ziekte zich gedroeg als een „mendelend” (afsplitsend, van andere eigenschappen onafhankelijk) kenmerk, dat